

Et utvalg kronikker

- Erling Okkenhaug, Allgrønn

2003 - Statsbygg / Staten som stedsbygger

<http://www.allgronn.org/historien/statsbygg-rom-200306.pdf>

2003 - Fortidsvern / Fra bygningsvern til stedsvern

<http://www.allgronn.org/stedskraft/fortidsvern-042003.pdf>

BYVERN: Spekulantene styrer utviklingen av våre felles rom.

Hvem tør reise seg på folkemøtet?

DEBATT
ERLING OKKENHAUG
Aksjonær i boligforening Havn-
naturkraft og hovedperson i dokumentarfilmen «Sørlandsrefseren».

Kompanier med miljøstiller, som ikke formular energi før all rekrytering av nye unge aksjonister, men lurer blikk aksjonistespriene til steds- og byutviklingskampene? I dag holder miljøvernministeren ord ved Vegar Solliholts føretaksmøte om kulturhistoriske verdier på Litteraturhuset i Oslo. I panelet sitter ikke en eneste stedsaktivist.

Det bygges som alldet for by og bygd. Vi er en enestående med monolitiske blokker som er skremmende ikke, som ikke tar hensyn til de sårbarste stedsmiljøene. Når det er uhøygerne som lager reguleringsplanene sier det seg selv at vi er på ville veier. Helt klart at det ikke er et forslag fra Norske byer og tettsteder, er i ferd med å miste sine vaderliges eggespissle uttrykk.

Norge trenger økt utvikling av aksjonistforetak som ikke ser om utviklingen. Utfordringen er dog mange: Finansiering, årlige prosesser, få modige meidborgere, stor utviklingsstrang lokal, sterke kortskifte geografer og økonomiske kriser blir lokket med arbeidsplasser og ny gull. Mange vil tenke: Nøe må skje, ukjistisk til hva dette noe er.

Ubyggernes har alltid et hjelpeforsyng. De holder kortene tett til brygget, og inviterer først befolkningen på et møte når planene er ferdige. Og da er det ikke riktige investorer storsel i forventning om å få realisert sine prosjekter. Gangen hevder: «Klar-ferdig forsens». Hvem tør reise seg på folkemøtet om ikke å være kritisk i forhold til tilpassing, kvalitet, estetikk og formål når sannsynligheten er stor for å bli utdefinert i lokalsamfunnet?

Innenfor mi har jeg engasjert meg i en ubyggingss prosess, om den gamle industribygningen Holmen, midt i Risør sentrum. Og vært ganske alene. Her har en respektert lokal båtbrygger gått sammen med en av de største ubyggerne i landet, Backegruppen, om å realisere ferieblokker for rike

Dokumentarfilmen «Sørlandsrefseren» handler om Erling Okkenhaug: 25 år lange kamp mot dårlig byutvikling. FOTO: FILMPLAKATEN

gjenstander. Dette er et prosjekt som overrasket ikke tilpasser seg det varierete og særpregete som Risør, en av Europas best bevarte trelushyster, har bygd opp gjennom århundrer.

Den lange kampen mot Holmenbygningen har holdtigvis gradvis fått økt tilslutning. De folkevalgte har for en gangs skyld satte foten ned, med tilslutning fra både statsråd og statsminister. På grunn av dårlig salgs power ubyggerne så å få politilærne med på å endre opprinnelige forutsetninger, for å kunne komme i gang. Endelig utfall på Holmen er fortsatt uvisst.

Her søker Erling Okkenhaug til nasjonale mælestinger om kulturmiljøene, levende tettsteder og medvirking. Kommunene prioriterte allfor mer kortskifte mål:

«Jeg håper filmen kan vise de unge hva det vil si å bli stedsaktivist.»

Regeringen bør i større grad vurderes og fremhevne de lokale stedsaktivitetene i praktisk praksis tar på seg

jobben med å fremme statens egen mælestinger for kulturmiljøene og god stedsutvikling. Tilross for mye fint snakk på konferanse og seminærer er det nå spekulantene som styre utviklingen av våre felles rom.

Fredag under Den Norske Dokumentarfestivalen i Volda er det premiere på Sørlandsrefseren. Jeg håper filmen kan vise de unge hva det vil si å bli stedsaktivist.»

2013 - Dagsavisen / Hvem tør reise seg på folkemøtet?

<http://www.allgronn.org/stedskraft/dagsavisen-20130425.pdf>

NORSKE STEDER – UTVIKLING ELLER AVVIKLING?

Kan lokalsamfunn trekke løset sammen for å skape en fremtid basert på bærekraft, deltagelse og stedets kvaliteter?

Etter hvert som alle andre

Norge byr og tilbyr et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid. Det er ikke et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

Østeuropeiske lander har et stort antall steder som ikke har et samfunn med en egen identitet, et samfunn med en egen historie og en egen framtid.

KRONIKK

Redd de norske kystbyene!

I det lokale selvstyret vi har i Norge ligger også friheten til å ødelegge en kommune. Over hele landet ødelegges bylandskap av stygg og upassende arkitektur.

På Barbu i Arendal har man ikke hatt respekt for eksisterende stedsmiljø. FOTO: ERLING OKKENHAUG

Erling Okkenhaug
Leder av nettverk for humanøkologi,
Allgrønn

Publisert 23. juni 2014 kl. 13:47

Artikkelen er
flere år
gammel.

2014 - NRK Ytring / Redd de Norske kystbyene

https://www.nrk.no/ytring/redd-de-norske-kystbyene_-1.11793321

TEMA: Ta eit tak

Hvem passer på helheten i norsk stedsutvikling?

Holmen, Risør

Komponen for å redde Risør fra brutale bokker sentralt i byen ble formidlet i dokumentarfilmen «Sjølansøfaren» av BB Wilsehus, sitt på NRK. Markedet vendte ryggen til bokkprosjekter, og utbygger har heistnet seg med dette forslaget med motto «Mehr Risør». Såle den strukturen som vises på illustrasjonen kan bli fjernet i Risør. For å oppnå en trusværdig byutvikling på Holmen, må de enkelte hus være ikke inntydnes forskjellige som eller i Risør.

Holmen, Risør. Skisse 1:100,
Holmenarkitekten

Norske byer og tettsteder mister sine særpreg i et dramatisk tempo. Over hele landet skjer det nye byggeprosjekter presset på våre lokalansettfunn uten at det syns å være noen

bevissthet for stedets særprag og funksjonelle menneskelig behov. Vi har de siste tiårene sett en dramatisk barlaring av Apenhavne stedsutviklere her i landet. Tradisjonelle bebyggelsesstrukturer brytes i skyder med motstregede, selvhøvrende bygge som skraker til bymadrade. Vi får arkitektur som likensfølge ønsketobjekter som romper oss på mago, der hus kunne vært lagt i en sammenheng som ville styrke helhet, harmoni og stedsutværinghet.

Erling Okkenhaug
Allgrønn,
www.stedskraft.no
erling.okkenhaug@gmail.com

Omgivelsene er den mest standhaftige og klart talende bukommelsen vi har. De forteller hvordan vi var på våre forfedres arv og tradisjoner. De dokumenterer hvor vi kommer fra, hvem vi er og hva vi bryr oss om. Hvis viktige deler av dette fjernes eller ødelegges, oppstår forvirring og forvirring, og menneskene forstår til byen og stedet svakkes. Ingen vet noe om kommunen. Hvor er der blitt av bevisstheten for våre stedskvalitet?

18 · Kulturarven nr. 74 · desember 2015

2015 - Kulturarven / Hvem passer på helheten i norsk stedsutvikling?

<http://www.allgronn.org/stedskraft/kulturarven-74-2015.pdf>

Omgivelser på billigsalg

Norske byer og tettsteder mister sine sær preg i et dramatisk tempo. Over hele landet sikjer det.

Av Erling Okkenhaug

Nye byggør opprøster presser på våre lokalsamfunn uten at det synes å være noen bevishet for stedets særpreg og fundamentale menneskelige behov. Tradisjonelle betyggelsesstrukturer brytes i stykker med mistepregede, selvhavende bygg som skirker til hverandre der hus kunne vært lagt i en sammenheng som ville styrke helhet, harmoni og stedstilhørighet.

Omgivelserne er den mest spennende og klart salvede-hukommelsen vi har. De forteller hvordan vi lar vare på våre forfedres arv og tradisjoner. De dokumenterer hvor vi kommer fra, hvem vi er og hva vi bryr oss om. Hvis viktige deler av dette fjernes eller ødelegges, oppstår forvirring og forvirring, og menneskene forhånd til byen og stedet svekkes. Ingen vet noe om konsekvensene.

RISOR - eiendom- eller stedsutvikling?
Tettbygningen Riser har de senere årene vært arena for en opprørende kamp mot skjemmende blokkbebyggelse i sin helsestepe historiske bygning. Sentral i havnen, men utenfor byens strenge verneplan, ligger det tradisjonelle verftsområdet på Holmen. Øya var fra gammelt en befestning med kanontilling som ble flattprent og utvidet til å huse tynge industri tidlig på 70-tallet. Etter en del eierskifte fikk området et nytt navn, og etter hvert ble det et sentralt område av eiendommen og bygningene til et nært gjenstigende betyggelse. Den ubetydelige salgssummen ble motivert i et forståelig ønske om å sikre industriarbeidsplasser i byen. Noen års drift førte imidlertid til konkurs for Lindatal og det ble startet på en lang og intens diskusjon om hvilken utvikling man skulle se for seg for Holmen videre. Riser kommune

209

2018 - Hus til bry / Omgivelser på billigsalg

<http://allgronn.org/historien/hustilbry.pdf>

Et utvalg intervjuer

- Erling Okkenhaug, Allgrønn

1989 - Agderposten / Idé-kanalen Okkenhaug

<http://www.allgronn.org/historien/idekanalen-1989.jpg>

1993 - Aftenposten Handelsreisende i drømmer

<http://www.allgronn.org/historien/aftenposten-handelsreisende.pdf>

1994 - Kampanje / Containerdödaren

<http://www.allgronn.org/historien/containerdodaren.jpg>

1995 - Fædrelandsvennen / Idésprøyta Okkenhaug
<http://www.allgronn.org/historien/fevennen-1995.jpg>

2002 - Agderposten / Provokatøren
<http://www.allgronn.org/historien/agderposten-20022610.pdf>

2008 - VG / Mannen mot høyhusene
<http://www.allgronn.org/stedskraft/vg-ildsjel.pdf>

54 |

DN MAGASINET | 11. AUGUST 2012

FUNKIS I FJÆRA

KRITIKEREN. – Det finnes ikke byplanlegging i Norge. Vi overlater det til dagligvaregrossister og entreprenører, mener Erling Okerhaug i netverket Allgronn. Filmskaper Pål Winsents (til høyre) lager dokumentarfilm om saken.

2012 - DN / Funkis i fjæra
<http://www.allgronn.org/stedskraft/dn-11082012.pdf>

Agderposten

Lørdag 23. februar 2013

Uke 8 • Nr 46 • 140. årgang

Løssalg kr 20

Arkitekter forakter Kardemomme by

FOTO: STEIN MARCUS BØKSTAD

BYAKSJONISTEN OM: ✓ Barbu og kanaler i Arendal
✓ Politikere som svikter lokaldemokratiet ✓ Holmen-utbyggingen i Risør

HELE side 30-33

2013 - Agderposten / Meningsmitraljøsen

<http://www.allgronn.org/historien/agderposten-20132302.pdf>

14 KULTUR

EGLINE TID / FREDSKJER 2013

KULTUR 15

Den brysame stadaktivisten

– Sørlandsbyne blir ein for øydelægde av brutal arkitektur, seier Erling Oikkenhaug. Det vil han gjera noko med. Men noko hindrar han: fråvaret av demokrati.

ARKITEKTUR
«D»-arkitektene har blitt kritisert for å ha latt seg inspirere av den sovjetiske arkitekten Le Corbusier. Erling Oikkenhaug er en av dem som ikke liker det. Han mener at de har gjort et veldig dårlig arbeid i Arendal med den nye kanalen og området rundt. Han mener også at de har gjort et dårlig arbeid i Risør med den nye holmen-utbyggingen. Han mener at de ikke har hatt respekt for miljøet og befolkningen. Han mener også at de ikke har hatt respekt for historien og kulturen i byene.

MILJØHOLDNINGER
I dagens tider er det viktig å ta vare på miljøet. Erling Oikkenhaug mener at de ikke har gjort dette godt nok. Han mener at de ikke har respektert miljøet og naturalet. Han mener også at de ikke har respektert historien og kulturen i byene.

STEDSKRAFT
Erling Oikkenhaug er en av de få stedskraftene i Arendal som ikke er fornøyd med den nye kanalen. Han mener at den ikke er godt tilpassa miljøet og naturalet. Han mener også at den ikke er godt tilpassa historien og kulturen i byen.

PÅ LAG OM ØYDELÆGGINGEN
Barbu og kanaler i Arendal. Erling Oikkenhaug mener at dette er et godt eksempel på hvordan den nye kanalen har øydelagt miljøet og naturalet. Han mener også at dette er et godt eksempel på hvordan den nye kanalen har øydelagt historien og kulturen i byen.

DET ER VIKTIGT Å HØRE PÅ MILJØET OG NATURALET
Erling Oikkenhaug mener at det er viktig å høre på miljøet og naturalet. Han mener også at det er viktig å høre på historien og kulturen i byen.

DET ER VIKTIGT Å HØRE PÅ MILJØET OG NATURALET
Erling Oikkenhaug mener at det er viktig å høre på miljøet og naturalet. Han mener også at det er viktig å høre på historien og kulturen i byen.

DET ER VIKTIGT Å HØRE PÅ MILJØET OG NATURALET

2013 - Dag og Tid / Den brysamme stadaktivisten

<http://www.allgronn.org/stedskraft/dagogtid-14062013.pdf>

2014 - Byggfakta / Stedsaktivisten inntar nye byer
<http://www.allgronn.org/stedskraft/byggfakta-2014.pdf>

2015 - ERLIKOSLO / Erling berget Risør fra pregløsheten
<http://www.allgronn.org/historien/erlikoslo.pdf>

2016 - Aftenposten / Nå vil jeg lære andre på være brysomme
<http://www.allgronn.org/historien/aftenposten-osloby.jpg>

<http://www.allgronn.no/g/mistolten/alterposten-forsloby.ipg>

*på Eheberg må man lete litt
i blomster og heusestrærer.*

→ Aktivisten.

2018 - DN / Operahuset som forsvant

<http://www.allgronn.org/dn-16062018-bjoryika.pdf>

Foto: Julie Brundtland, Sivilisasjonen

2019 - Sivilisasjonen / Kassekampen

<https://sivilisasjonen.no/samfunn/3590/kassekampen/>

Årstall? Intervjuet som "Månedens Hjelm" i Byggenytt

<http://www.allgronn.org/historien/manedens-hjelm.pdf>

2007 - Norsk Barneblad / Barn og unge er viktige miljøkjemparar!

<http://www.allgronn.org/historien/norsk-barneblad-2007.jpg>

Fra boken Til Ronny Spaans

SØRLANDSREFSAREN

– Alle i Risør tek feil eller blir førde bak ljuset ifylgje Erling Okkenhaug. Dette minner om andre namn i historia som meiner at alle andre tek feil – utan at namn eller politiske system skal nemnast! Okkenhaug vil aldri forstå Risors grammatikk; ingen kan det betre enn vi som har bakgrunn her!

Denne utblåsinga kom under eit ope møte i Risør, ho var retta mot Erling Okkenhaug, den argaste motstandaren av Holmenprosjektet. Okkenhaug er leiar for Allgrønn, eit forum for humanokologisk stadutvikling og arkitektur. Om han er utanfrå, har han hytte ved Risør og har vore i byen sidan han var gutunge. Han tek skuldinga ikkje så tungt:

– Eg har vore ganske åleine om å rette kritikk mot byutviklinga i Risør. Men risoringar stoppar meg på gata og takkar for engasjementet. Då oppmodar eg dei til også å bry seg og skrive i avisra. Sveret har i regelen vore: «Er du galen, eg bur jo her.» Det peikar på utfordringane som finst i små stadmiljø som Risør.

Okkenhaug seier det er svært uheldig, for då overlèt politikarar kontroversielle prosjekt til utbyggjarane.

– Å la eigdomsutviklarar styre byutviklinga blir som å la drugdealerar dirigere narkotikapolitikken.

Okkenhaug peikar på tre feilgrep ved Holmenprosjektet. Alle gjeld mange norske bygder og byar, ikkje berre Risør. Det første gjeld sosiale mekanismar:

– Det er ikkje lett å engasjere seg når tomteeigar er ein populær mann i byen. Det same gjeld ordføraren, som utan tvil er inhabil i denne saka. I eit lite samfunn der alle kjenner alle, krevst det mot å stå fram med meiningsane sine.

To andre punkt gjeld den politiske gangen i prosessen:

– Kva verdi har utviklingsprosjekta på Flisvika og Holmen når dei blir reine feriebustader og attpå til sjåande

ut som anonyme Slemdal-blokker? Det eksisterer ikkje analysar for kva verdiar prosjekta reelt sett skaper for Risør. Kommunen har i árevis venta på at ein Onkel Skru skulle koma og trylle fram eit draumeprosjekt, fortel Okkenhaug vidare, og held fram:

– Områda skulle vorte stykkja opp. Då kunne ein sleppt til lokale investorar og handverkarar og bygt ut over lengre tid, slik at funksjonell og arkitektonisk variasjon vart teken vare på.

Okkenhaug har reist land og strand rundt og engasjert seg i byplanlegging. Han er kjend i svært mange byar. Mange hugsar han frå 90-talet då han fekk snudd debatten om kontainerhammene i Oslo.

– Men Risør er heilt spesiell, seier han: Risør er ein europeisk kulturskatt, og byen står ved eit vegskil. Vel dei feil veg, vil det ha katastrofale fylgjer.

Difor har filmskaparen Pål Winsents fylgt Okkenhaug i tre år no. Dokumentarfilmen *Sørlandsrefseren* kastar ljós over alle aspekt ved Holmen-utbyggjinga, Winsents er i samtal med NRK om å vise han på TV.

– Det gjeld å ta lærdom av roynslene. I år skal Allgrønn arrangere prosjektet «Stedskraft» som skal motiver lokalsamfunn, utbyggjarar, politikarar og andre til å reflektere over utfordringar knytte til byplanlegging i møte med ivrige investorar.

Dokumentaren Sørlandsrefseren vart lansert i 2013. Året etter vart han send på NRK. Samtidig byrja risoringar å engasjere seg i større grad i utviklinga av Holmen. Det forde til ei heilomvending: planane vart endra og hus som betre samsvarar med arkitekturen i sentrum av tettstaden skal byggjast. Men i Flisvika er industrihallane rivne. Der blir det husværeblokker i «Slemstad»-stil.

2016 - Intervju i Magasinet Kote

[http://www.magasinetkote.no/tema-p-
nett/2016/3/8/lht4v9kv40dk12uc6pelv255a7snmo?rq=okkenhaug](http://www.magasinetkote.no/tema-p-nett/2016/3/8/lht4v9kv40dk12uc6pelv255a7snmo?rq=okkenhaug)

2018 - Miljøorganisasjonen SPIRE har laget en mini dokumentarserie om fremtidens byer der jeg deltar:

[Nyheter fra Spire - Spire \(spireorg.no\)](#)

Stedsaktivist Erling Oikennaug (t.v.) gir gjerne råd til leder i Langesund vel, Hans Ødegård, når Smietangen i bakgrunnen står foran utbygging. FOTO: MAX EMANUELSEN

Fred Jørgensen har markert tydelig hvor høyt det planlagte marinabygget på nedsiden av huset hans i Kragerø vil rase.

De vil bevare idyllen. Og være med på utviklingen.
Konfliktene står i kø langs sørlandskysten.

Krangling i fjæra

2013 - Aftenposten besøkte sørlandsbyene og beskrev utfordringene for respektfull stedsutvikling

<https://www.allgronn.org/stedskraft/aftenposten-06072013.pdf>

2003 - Intervju i NRK Sølvsuper med Andreas Lunnan
<http://www.allgronn.org/nrk-intervju-andreas-lunnan.mp3>

2013 Intervjuet av Vera Kvaal i P-2 Radiofront
<http://www.allgronn.org/historien/radiofront-2013.mp3>

2014 - Dokumentarfilmen Sørlandsrefseren
<http://www.allgronn.org/stedskraft/sorlandsrefseren.html>

2017 - Deltok i program om signalbygg i NRK P2 Ut i kulturen
<https://radio.nrk.no/serie/kulturreportasjen/MKRV26000617/24-09-2017>

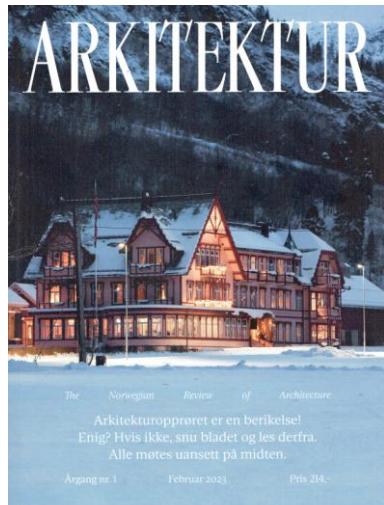
2022 - På en måte er han et ideal, sier Erling Okkenhaug, kong Charles' norske kampfelle.

[fra-talefoten-desember-2022.pdf \(allgronn.org\)](fra-talefoten-desember-2022.pdf (allgronn.org))

2023 - Podcast med arkitekt og terapeut Jørgen Torkildsen

<https://youtu.be/JNSvi8U4Yaw>

STEDS- AKTIVISTEN

ERLING OKKENHAUG har blitt kalt containerdøaren og sørlandsrefseren. Nå nyter han Arkitekturoppretters gjennombrudd i etterdønningene av 30 år med stedsaktivisme. Men egentlig er han ikke så opptatt av arkitektur. **TEKST** Torbjørn Tamay Nilssen **FOTO** Richard Jeffries

DIT BLINK! Så vist i konstnärsvete på Christiansia Torv idet Elzing Ørskovning kommer tillkände med en koffert full av bokser. Det er tilslutning til Arkitekturprisenes Gjennomslag og berørspekter, som i oppgaven del holdes i et samarbeid med en annen pris.

Menn og nye arkitekturprisene anerkjenner, for vi vårt først mette med Ørskovning – en mann som i over 30 år har utviklet om det samme som opprettet idet samtid også opprettet prisen.

– Det ekstra gav her ut de jærla opprinnelser, skriver en av juryen som har nattet utslag til oss. Et prismeddeldet som dette er behyldt med spesielldekkende men også helt faktisk. Jeg har selv sett over 30 år, men aldri sett i sørheden av et så dren rommekonseptet som Arkitektonisk har hatt, sier Ørskovning.

Såremet på bestilling begynner han å snakke om arkitekturen rundt oss og om spesielt fremstend med konkretene i den teknologiske tiden.

Jan Carben (arkeolog) og tidligere journalist i Attekirken (2002-2005), nu: konsulent for arkitekturministeren medfører vel - den gode planlegningen af det moderne og traditionelle. Det var kæmpen for arkitekturen - det verner os dog jeg er overbevist.

Intervju i første utgave av fagbladet ARKITEKTUR feb.2023
[arkitektur-februar-2023.pdf \(allgronn.org\)](#)